

[Bjørner.]

for, at tilliden til aktieselskabsformen går fløjten. Aktieselskaberne tilhører aktionærerne, og den ledelse, de vælger, må have ret til at foreslå aktionærerne den udbyttepolitik, de mener er rigtig, og som aktionærerne, selskabets ejere, jo til syvende og sidst er medbestemmende om. Med en fortsat lovgivning af denne art kan det let gå således, at midler ikke kan skaffes tilveje ad privat vej til produktionsformål, som er gavnlige, og det kan efterhånden komme dertil, at det kun er det offentlige og staten, der kan investere og tage initiativ. Vi vil fra retsforbundets side ikke være med til at svække det private initiativ og dermed lægge en større magt over erhvervslivet i statens hånd. Derfor kan vi heller ikke gå med til en fortsættelse af denne lovgivning.

Efter de tidligere ordførertaler føler jeg trang til at udtrykke min glæde over, at såvel venstre som det konservative folkeparti og det radikale venstre er kommet op på højde med retsforbundet med hensyn til dette stykke restriktionsbekæmpelse i modsætning til, hvad man var i maj måned. Der bliver vel ikke noget af denne lov efter det, der her er sagt. Jeg håber ikke, den skal ned i syltekrukken, som udvalgene jo nu er symboliseret ved, og derefter i en storpolitisk sort gryde, men jeg vil henstille til den højtærede handelsminister at tage konsekvensen af de bemærkninger, der er faldet i dag, og trække sit forslag tilbage for at få en afgørelse på det med det samme. Jeg hilser med glæde de øvrige partier, som er kommet dertil, hvor vi stod i maj måned, og jeg må måske have lov til at gøre det med en omskrivning af Hostrup:

„Vi smiler til hele den gamle flok og venter trostigt: Den kommer nok.“

Boye Meyer: Som det er påpeget af det ærede medlem hr. Axel Kristensen og også senere af det ærede medlem hr. Rasmussen (Gylling), var den udbyttebegrænsningslov, der første gang blev vedtaget i rigsdagen i 1941, et led i det almindelige lovgivningsarbejde, hvorved man fra det offentliges side tilstræbte at hindre stigning i priser og lønninger eller i hvert fald at hemme en truende inflation. Man fandt det dengang ret naturligt, at man, når andre indkomststigninger skulle begrænses, også lagde loft over de indkomster, der stammede fra aktieselskaber. Efterhånden er imidlertid både lønninger og priser steget, mens udbyttebegrænsningen har man bevaret.

Som det fremgår af oversigten i bemærkningerne til lovforslaget, androg udbyttet

af selskabernes egenkapital i 1939 4,1 pct. og i 1946 3,6 pct. Man vil heraf se, at selv gennemsnitsdividenden af aktiekapitalen i 1936—39 var større end den maksimumsdividende, der tillades efter det fremsatte forslag. I samme periode er arbejds lønninger som bekendt steget til ca. det dobbelte, og hvad angår prisstigningen, har det kun alt for tydeligt vist sig, at de bestræbelser, man i krigens første år gjorde for at holde niveauet nede, ikke er blevet fulgt af noget synderligt held.

Efter at man i maj måned i år prolongerede den bestående udbyttebegrænsningslov med små og temmelig uvæsentlige lempelser, måtte det stå klart, at man ikke længere kunne fortsætte med en lovgivning, der var baseret på, hvilke udbytter selskaberne havde givet i 1936, 1937 og 1938, en periode, der nu ligger mere end en halv snes år tilbage, og hvor vi i mellemtiden har oplevet en verdenskrig.

Handelsministerens nye forslag er da også baseret på et andet princip, nemlig en forrentning af egenkapitalen. Der må som bekendt ifølge lovforslagets § 1 ikke fastsættes et højere udbytte til aktionærerne end svarende til 4 pct. af egenkapitalen, dog med den tilføjelse, at det skal være tilladt at udbetale et årsudbytte svarende til 6 pct. af den indbetalte aktiekapital.

Jeg vil gerne spørge: Hvorfor fastsætter man disse grænser for udbyttets størrelse? Man må åbenbart være bange for, at de opsamlede kapitaler, der forøvrigt for størstedelen er mere eller mindre fast anbragt i de pågældende virksomheder, og som ikke uden videre kan trækkes ud, skal blive udbetalt i dividende. Jeg nærer ikke en sådan frygt, ja, jeg tror ikke engang, at de, der fremsætter denne motivering, inderst inde selv tror, at den er noget videre værd. Det er nemlig en stor misforståelse, hvis man tror, at aktieselskabernes ledere, som jo dog næsten overalt har det væsentligste at sige med hensyn til konsolidering og udbytte, er særlig ivrige efter de store dividender. De har deres indtægt, deres løn, de er interesseret i, at virksomheden vokser, og de ser ikke gerne kapitalen forsvinde i udbytte.

Den højtærede handelsminister anfører i bemærkningerne til lovforslaget, at der, hvis selskaberne får lov til frit at fastsætte udbytterne, vil være mulighed for gennem udbytteforhøjelserne at forøge købekraften væsentligt inden for visse dele af befolkningen. Man får det indtryk, at dette er hovedargumentet for udbyttebegrænsningslovens bevarelse. Selv om udbytterne skulle stige noget — og det er der ingen tvivl om,